

04 noiembrie 2013

Dj-8 nr. 496

A V I Z

asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.422 din 29.10.2013)

Examinînd proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului, cu adresa nr.422 din 29 octombrie 2013, DIRECȚIA GENERALĂ JURIDICĂ, în temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, avizează proiectul cu următoarele observații și propuneri.

I. Observații generale.

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.544/1995 privind statutul judecătorului și Legii nr.156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, prin care se preconizează măsuri pentru revenirea la reglementările legale anterioare consacrate condițiilor de stabilire a drepturilor de asigurare socială a judecătorilor.

În principal, intervențiile legislative propuse constau în reglementarea modului de stabilire a pensiei judecătorilor, altul decît cel prevăzut de art.II din *Legea nr.56 din 09.06.2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative*, adoptată în acord cu *Strategia reformei sistemului de asigurare cu pensii din Republica Moldova*, aprobată de Parlament prin Hotărîrea nr.141 din 23.09.1998. Or, prevederile art.II din *Legea nr.56/2011*, consacrate condițiilor de stabilire a pensiei judecătorilor au fost declarate neconstituționale prin Hotărîrea Curții Constituționale nr.27 din 20.12.2012.

Concomitent, semnalăm că în scopul executării Hotărîrii Constituționale nr.27/2012, anterior proiectului de lege analizat, în Parlament a fost prezentat proiectul de lege nr.415/2013, cu obiect de reglementare similar celui prezent. Pe acest motiv sugerăm examinarea concomitentă a proiectelor de lege nr.415/24.10.2013 și nr.422/29.10.2013.

2. Cu referire la *revenirea la reglementările legale anterioare* privind modul de stabilire a pensiei judecătorilor.

La *art.I pct.2* din prezentul proiect, semnalăm că textul prevăzut pentru *alin.(4) art.32 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului*, aduce atingere substanței dreptului la pensie, deoarece prevede suspendarea plății acestui drept „În cazul în care judecătorii în demisie sunt numiți iarăși în funcția de judecător”. Or, pensia este o formă de

prestație de asigurări sociale plătită lunar în baza legii, inerent și indisolubil legată de *calitatea de pensionar*, obținută în baza deciziei de pensionare, cu respectarea tuturor prevederilor legale impuse de legiuitor. Iar această prevedere instituie măsuri care îi dezavantajează pe această categorie socio-profesională de asigurați, afectându-le dreptul de care au beneficiat până la intrarea în vigoare a noii reglementări propuse. Astfel, încât această măsură constituie o veritabilă expropriere ce contravine art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, principiului dreptului câștigat și principiului independenței judecătorului, precum și, încalcă dispozițiile art.22, art.46 și art.76 din Constituție. Or, pensia stabilită, potrivit principiului contributivității se constituie într-un drept câștigat, încât, diminuarea sau suspendarea acesteia nu poate fi acceptată nici măcar cu caracter temporar. Prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana în cauză practic și-a câștigat dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității; astfel, contributivitatea ca principiu este de esența dreptului la pensie, iar derogările, chiar și temporare, referitoare la obligația statului de a plăti pensia, rezultată în urma aplicării acestui principiu, afectează substanța dreptului fundamental la pensie, consfințit în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și în art.47 alin (2) din Constituție.

Totodată, din perspectiva art.1 al Protocolului nr.1 la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la acest subiect, drepturile care decurg din contribuțiile de asigurări sociale, cum este dreptul la pensie, constituie drepturi patrimoniale, care intră sub protecția art.1 din Protocolul nr.1 - dreptul la proprietate, precum și art.46 din Constituție.

Este de menționat că în jurisprudența sa, de exemplu prin Hotărârile nr.9/03.03.1997, nr.38/15.12.1998, nr.19/29.04.1999, nr.27/18.05.1999, nr.58/09.11.1999, nr.4.01.2000, nr.9/30.03.2004, etc., Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra constituționalității actelor legislative ce reglementează problema pensiilor, în special, pensiei judecătorilor, „*subliniind că îngrădirea dreptului pensionarilor ce realizează alte venituri de a primi pensia stabilită nu numai că este contrară dispozițiilor art.43 din Constituție, dar și anihilează însăși destinația și sensul asigurării cu pensii. Dreptul la pensie, fiind un drept constituțional, nu poate fi supus restricțiilor, iar persoana care beneficiază de alte venituri, care-i asigură un nivel de trai decent, nu poate fi privată de dreptul de a primi pensia stabilită anterior.*” (H.C.C.nr.9/30.03.2004).

3. Referitor la *demisia judecătorului*, semnalăm că alin.(2) art.26 din Legea nr.544/1995 reglementează expres cazurile în care „*judecătorul are dreptul la demisie, indiferent de vîrstă*”, astfel:

- “a) depunerii cererii de demisie;
- b) expirării împluternicirilor;
- c) incapacității de muncă dovedite prin certificat medical;
- d) declarării capacității de exercițiu restrînse sau incapacității de exercițiu prin hotărîre definitivă a instanței de judecată. “

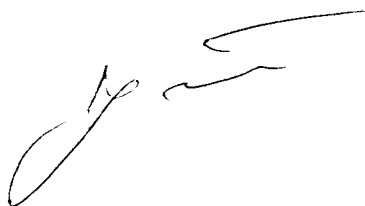
Prin urmare, textul propus pentru alin.(4) art.32 din Legea nr.544/1995, urmează a fi revăzut și reformulat în raport cu prevederile legale în vigoare consacrate demisiei judecătorului.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă.

1. Pentru uniformitate în redactarea actelor legislative, în acord cu cerințele de tehnică legislativă stabilite de Legea nr.780/2001 privind actele legislative, textul *pct.3 art.I* trebuie redactat după următorul exemplu:

„(3) În cazul decesului judecătorului survenit în legătură cu exercițiul funcțiunii , familiei celui decedat sau persoanelor întreținute de acesta li se plătește o indemnizație unică stabilită la art.26 alin.(3) din prezenta lege.”

2. La *art.III*, semnalăm că pentru a reflecta corect intervențiile legislative ce urmează a fi aduse și pentru a fi pe înțelesul oricărui subiect interesat, textul acestui articol urmează a fi revăzut și reformulat.

Ion Creangă
Șef Direcție

Ex: L. Sirețanu